

Eleki Krónika 1999. november

A forradalomra emlékezve

Az idén 1999. október 23-án emlékeztek meg az 1956-os magyar forradalomról és szabadságharcról. Az ünnepség fényét az is emelte, hogy ekkor avatták fel a forradalomnak emléket állító kopjafát, amelyet Busa László középiskolai tanár készített el, illetve az ünnepi szónok a megyegyűlés elnöke, Domokos László (Fidesz MPP) volt.

Először városunk polgármestere, Kecskeméti János szolt a jelenlévőkhöz. A szónok kiemelte, sikerült 1956-hoz méltó emlékművet állítani Eleken. A fiataloknak így pl. az egykori forradalom "mindennapi látványává" vált. A kopjafa ősi magyar jelkép, ami a gyászt is jelképezi (és ez különösen igaz a 43 évvel ezelőtti forradalomra is). A polgármester külön kiemelte azt is, hogy az alkotó önzetlenül készítette el a kopjafát, a díszítéshez felhasznált zúzott követ pedig Strifler Attila ajándékozta. A beszédet pedig ezzel zárta, hogy reméli, két emberöltő után is meg fogják újítani az emlékművet. Utána az alkotó leleplezte a kopjafát.

Majd Domokos László (aki országgyűlési képviselő is) emlékezett meg a közelmúlt egyik legnagyobb magyar eseményéről.

A szónok azzal kezdte megemlékezését, hogy mára az az álom valósult meg, amiért 43 évvel ezelőtt apáink harcoltak. 1956 egy spontán nemzeti felkelés volt, amelyet a diákok és az értelmiségiek vezettek. Ma fejtenek kell hajtánunk az akkori polgári ellenállás, illetve a még élő résztvevők előtt. (Külön kiemelte az egykori eleki 56-osokat: Buriánt, Baloghot, Reibelt.) Ma Magyarország felemelkedése a cél. Szépek a remények, jó okunk van a bizakodásra.

A beszédek után az általános iskola színvonalas műsor következett. (Mind a műsor összeállítóit, mind a szereplőit dicséret illeti meg!)

Végül a pártok, egyházak, intézmények, civil szervezetek, illetve magánszemélyek helyezhették el a koszorúikat, a megemlékezés virágait. A műsorvezető a következőket említette: Megyei önkormányzat, Elek városa, polgármesteri hivatal, Cigány Kisebbségi Önkormányzat, Német Kisebbségi Önkormányzat, Román Kisebbségi Önkormányzat, Nyugdíjas Egyesület, Lányok és Asszonyok Szociális Egyesülete, katolikus egyház, "Reibel Mihály" Művelődési Ház és Könyvtár, szociális otthon, rendőrség, honvédség, Mezőgazdasági és Ipari Középiskola, Fidesz MPP, MDF, általános iskola.

Rapajkó Tibor

Tamási Lajos: Piros a vér a pesti utcán (részlet)

...

Piros a vér a pesti utcán, munkások, ifjak vére ez, piros a vér a pesti utcán, belügyminiszter kit lövetsz? Kire lövöttek összebújvati, megbukott miniszterek? Sem az ÁVH, sem a tankok titeket meg nem mentenek. S a nép nevében aki fegyvertértél szívünkre, merre futsz, véres volt a kezéd már régen Gerő Ernő, csak ölni tudsz?...
Piros a vér a pesti utcán. Eső esik és elveri, mossa a vért, de megmaradnaka pesti utca kövein. Piros a vér a pesti utcán, munkások - ifjak vére folyt, - háromszín-lobogók mellétegyetek ki gyászlobogót.

....

(Elhangzott Eleken 1999. október 23-án)

XVI. Megyei Cigánylakosok Kulturális Napja, Elek Sajátságos ritmusvilágban

Az évszakhoz képest kellemes, szép idő fogadta szombaton azokat, akik a megye sorrendben 16. Cigánylakosok Kulturális Napjának rendezvényére Elekre érkeztek. Az időjárás egyébként sem befolyásolta volna a hangulatot, hiszen a rendezvényt a Reibel Mihály Művelődési Házban tartották meg. És, ha már a hangulatnál tartunk; a színpadon fellépők sajátságos ritmusvilágot teremtettek, amely a cigány hagyományörzésen alapszik, a közönség reagálásában többször az előadás közbeni nyílt tapssal jutalmazta a produkciót.

A megyei kulturális rendezvény résztvevőit Drágos József, az Eleki Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnöke, önkormányzati képviselő üdvözölte, majd Kecskeméti János, Elek város polgármestere köszöntőjében a határmenti város nemzeti sokszínűségéről ejtett néhány szót, megemlítve, hogy a

magyarok, cigányok, németek, románok kulturhágyományaikkal jól kiegecszítik egymást, a kulturális napot Zsigmond Károly az Országos Cigány Önkormányzat pénzügyi bizottságának elnöke, a Békés Megyei Cigánylakosok Egyesületének elnöke nyitotta meg.

A színpadi előadók felváltva mutatkoztak be a közönségnek, az óvodás versmondók, az aerobik csoportok, színjátsszók, és természetesen a megyei cigány amatőr hagyományörző együttesek. Közben az érdeklődők Lakatos Tibor festőművész kiállított alkotásaiban gyönyörködhettek.

Kérésünkre Hevesi József, megyei nemzetiségi szakfőtanácsos a 16. megyei cigánylakosok kulturális napjával kapcsolatban egyebek mellett elmondta, hogy tizenhat település képviseltette magát, amely megfelel az eddigi rendezvények érdeklődésének. Az idők folyamán ez a rendezvény létjogosultságot nyert, a megyében élő cigányok sokszínű műsorszámokkal gazdagítják a megye kulturális életét. A megyében egy évben két rendezvény áll a cigánylakosok rendelkezésére, a nyár eleji sportnap és az őszi kulturális nap, mindkettőre alaposan felkészülnek a résztvevők. És ami lényeg; ezeket a rendezvényeket e nemzeti kisebbség tagjai magukénak érzik, a megye cigány kisebbségi önkormányzatai felvállalják és nem csak erkölcsileg, de anyagilag is támogatják, nem beszélve arról, hogy a kisebbség a többséggel együttműködve hozza létre ezeket a megmozdulásokat.

A rendezvény támogatói voltak; Békés Megye Képviselő-testületének Nemzeti és Etnikai Kisebbségi Bizottsága, az Eleki Cigány Kisebbségi Önkormányzat, Elek Város Képviselő-testülete, Elek Város Művelődési Központja, Békés Megyei Cigánylakosok Egyesülete, Megyei Művelődési Központ.

B.N.

Ők vállalkoznak

Ez év októberében a polgármesteri hivatal felhívást tett közzé Elek területén működő vállalkozások számára. A felhívás célja az volt, hogy bemutatkozási lehetőséget biztosítsunk a vállalkozóknak és esetleges egyéb érdeklődésre egy úgynevezett címlistát tudjunk szolgáltatni a további üzleti kapcsolatok segítésére.

Lapzártáig a felhívásra az alábbi vállalkozók jelezték vissza azt, hogy szeretnének megjelenni ezen a címlistán. A későbbiekben beérkező jelentkezéseket a következő számainkban közöljük.

Baby BellaEgeresi JánosnéElek, Lőkősházi út 4.Tel.: 66/241-181 (Kun B. u. 10.)Baba felszerelés, használt ruhák értékesítéseDrágos JózsefElek, Ottlakai út 11.Tel.: 66/240-133; 30/9-159-769VendéglátásEleki Szeszfőzde Bt.Elek, Tanya 38.Tel.: 66/240-251; 30/9-680-668Gyümölcspálinka bérfőzésGál AttilaElek, Marx u. 5/bTel.: 66/241-026Adótanácsadás, könyvelésKati VirágüzletElek, Lőkősházi út 2.Tel.: 66/447-271; 30/9-584-782Virág-ajándék kiskereskedelemKertvárosi SörözőKóra TivadarElek, Kétegyházi út 115.Tel.: 66/240-182Italbolt, rendezvények lebonyolítása 20 föigKönyvépker Bt.Erdős Zoltánné (területi képvis.)Elek, Árpád u. 14.Tel.: 66/240-031; 30/2-248-124; 30/2-154-047Kerti-bútorok forgalmazásaKun IstvánElek, Ottlakai 36.Tel.: 66/240-155Lakatos munkák, iv- és lánghegesztés, kipufogó javítás; maraton kocsis, díszhintó készítésLehelux-szervízBrandt AntalElek, Gyulai út 17.Tel.: 66/240-118Háztartási gépek forgalmazása, javításaMezőgazdasági kisgépek, anyagok, eszközök boltjaNánási MihályElek, Lőkősházi út 27.Tel.: 66/241-190; 60/488-890; 30/9-631-116; Fax: 66/240-156Étolajsajtolás, takarmánykeverés és darálás, mezőgazdasági termelés és szolgáltatásOlcso árú boltjaMátyási ZoltánElek, Lőkősházi út 2.Tel.: 60/611-481Háztartási műanyag és vegyi áru üzlet, munkaruha és édesség forgalmazásUngur PéterElek, Mátyás király u. 49.Tel.: 66/240-759Élelmiszer jellegű vegyesboltVeres ImrénéElek, Lőkősházi 21/aTel.: 66/240-078Fodrász

Filderstadtiak Eleken

1999. november 3-án egy kétfős német delegáció (Enkelmann úr, az egyik filderstadti iskola igazgatója és a felesége, aki szintén tanár) járt Eleken az általános iskolában. A vendégeket Godó Antalné és a németet tanító pedagógusok fogadták. A találkozó megszervezését Reisz György, a helyi Német Kisebbségi Önkormányzat vezetője vállalta fel, aki Filderstadtban is lakik.

A vendégek tájékozódni jöttek, arról érdeklődtek, hogyan tudnák segíteni az eleki némettanítást. A beszélgetés során az elekiek beszámoltak a nyelvoktatásról, de szóltak a problémákról is. Mint kiderült, a legnagyobb problémát az jelenti, hogy kevés a nyelvtanár. Azt is megfogalmazták, szeretnék, ha Németországból érkeznének tanárok Elekre. A vendégek erre azt válaszolták, hogy ezt nem könnyű megvalósítani, most erre kevés a jelentkező. Esetleg arról lehet szó, hogy a Németországban tartósan munkanélküli tanárok közül vállalhatna valaki egy-két évet pl. Eleken.

Enkelmann úr azt a segítséget ajánlotta fel, hogy pl. a tanároknak biztosítanak tovább- képzési lehetőséget, illetve az iskolák közötti kapcsolatfelvételt vetette fel (tanárok és diákok számára). A filderstadtiak ne jöttek üres kézzel, írásvetítőt és szakkönyveket hoztak. (Ezeket majd jól ki lehet használni, mert az iskolában 206-an tanulnak nemzetiségi németet és 150-en pedig németet mint idegen nyelvet.)

A későbbiekben majd elvállik, hogy tud élni az eleki iskola a felkínált németországi segítséggel, lehetőséggel.

November 4-én a Német Közösségi Házban a Német Kisebbségi Önkormányzat tartotta az ülését, melyen téma volt a filderstadtiak eleki látogatása is, melyről az elnök számolt be.

Reisz György a napirendi pontok ismertetése után reményét fejezte ki, hogy a filderstadtiak révén is sikerül segíteni a helyi németoktatást. Utána döntöttek arról, hogy a közösségi házban végzett felújítási munkálatok felügyeletével Wittmann Györgyöt bízzák meg, de 40 ezer forinttal támogatják a pilisvörösvári fűvészenekar-fesztiválon való részvételt is. Felhozták a gyomai Német Kisebbségi Önkormányzat meghívását is. (1999. november 6-án az ottani németek emlékművet avattak, Eleket Reisz György képviselte.)

Reisz György beszámolt arról is, hogy még októberben beadtak egy pályázatot abból a célból, hogy megvegyék az önkormányzat székházát, de válasz még nem érkezett. (A Közösségi Házzal van szó.)

Utána Nádor Mária alelnök szólt a költségvetésről. (Végső döntés majd csak decemberben lesz.) Kiemelte, több rendezvény lesz, ami pénzigényes, pl. a Kisebbségek Napja Mező-berényben 1999. december 10-én, a világtalálkozó, illetve a nyári svábbál. Gond még az is, melyik zenekart kell majd elhívni Elekre.

Az ülés végén Reisz György köszönetet mondott a képviselőknek az eddig végzett munkáért, mint ahogy a korábbi elnök, Strifler József is. Legközelebb decemberben ül össze az önkormányzat.

Karácsonyra készülve

Az eleki Római Katolikus Egyházközösség keretén belül tevékenykedő Karitás csoport a minap megbeszélést tartott. Strifler Ádámné, a csoport vezetője köszöntötte a résztvevőket, majd beszámoló hangzott el arról, hogy minden hétfőn a rászoruló családok térítésmentesen használt ruhát kapnak. A tagság felvetette egy karácsonyi vásár gondolatát, amely november végén a plébánia egyik helyiségében nyílna meg, ahol kézimunkákat, és különböző kegytárgyakat árúsítanának, a megvalósuló eszközök a már meglévő keretet módosítanák, amelyből karácsonyi csomagot készítenének. Az, hogy kik részesülnek karácsonyi csomagban, egy előző városi önkormányzattal és a helyi segélyszervezetekkel egyeztetett lista határozná meg.

A rendezvényen Szakál István, az Eleki Cigány Kisebbségi Önkormányzat képviselője volt jelen, aki örömét fejezte ki a karácsonyi csomagok kapcsán, megítélése szerint a városban élő cigányoknak elsősorban erkölcsi segítségre lenne szükségük, hiszen a kisebbség helyzete a tartós, nagymértékű munkanélküliséggel alaposan megváltozott, sok család a jövedelempótló támogatásból tengődik.

Tóth Lászlóné, az Idősek Otthona munkatársa egyebek mellett elmondta, hogy rendszerességgel keresik fel az idős, rászoruló embereket, akiknek meleg ételt juttatnak és felajánlják a házkörüli teendők elvégzését.

B.N.

Közösségi ház

Valóban az. Az eleki németek közösségi háza. Szerencsémnek mondhatom, hogy az utóbbi időben többször is látogatója, esetleg vendége lehettem.

Magát az épületet szinte gyermekkorom óta ismerem. Valójában semmi sem különbözteti meg az akár Eleken, akár a környező német-lakta településeken fellelhető ún. sváb házaktól, hiszen ugyanolyan stílusjegyeket hordoz.

A nemzetiségi kisebbségek szervezeteinek (önkormányzatok, egyesületek, alkotó csoportok stb.) megalakulását követően nyílt meg az igény mindenhol arra, hogy önálló székházat is kapjanak ezek a kisebbségi civil szervezetek, ahol közösen, egy cél elérése érdekében tegyenek, dolgozzanak. S ha azt meg tudják valósítani, akkor már klasszikus értelemben is közösségről beszélhetünk.

Tudjuk: az eleki németiség igen összetartó, ezt bizonyítja az a tény is, hogy az elűzöttek, kitelepültek szülőhelyüket ma is számontartják, eljönnek az Elekiek Világtalálkozójára, vagy csak úgy... Csak úgy hazajönnek, mert hiányzik nekik is ez a sokszor átkozott, szidott, szegényes kis szöglete a világnak, ez az imába is foglalt, szeretett, hazahívó szülőföld, Elek.

Am nem is igazán erről akarok én most írni, hanem arról a régi sváb házról. Arról, amelyik az "Eleki Német Kisebbségi Önkormányzat és Eleki Német Egyesülete Közösségi Háza" elnevezést kapta. Az érintettek "beköltözésüket" követően nem sokkal a nagyon is "lelakott", lepusztult, az enyészetnek indult épületben már szorgos munka folyt. A németiség színe-java serénykedett az elvadult kertben, udvaron, a ház körül, a házban: tisztogattak, gyomtalanítottak, ástak, kapáltak, virágokat ültettek, ablakot pucoltak, sikáltak stb. Később átfedték az óriási tetőt, új kapus ácsoltak, vizet, gázt vezettek. Mások az íróasztal mellől próbáltak segíteni: pályázatokat írtak, leveleztek, kapcsolatokat próbáltak keresni a legkülönbözőbb szinteken és szintereken, segítséget, támogatást remélve céljaik megvalósításához. Lassan, de gyűltek a forintok, s mindazt, amit kétkezi munkájukkal már nem tudtak megoldani, megvehették, megfizethették. A művészeti alkotó munka is új lendületet vett, hiszen már lett tér, ahol a fiatalok az idősek mellett a maguk hagyományát ápolhatják, ahol anyanyelven beszélgethetnek, ahol - meggyőződtem róla - csak jót és szépet, értékeset tanulhatnak. Itt még hallhatjuk az ősi tájnyelvet, amely lassan, de biztosan, egy-két generáció múlva kihál, helyét átveszi az irodalmi német nyelv használata.

Az idősebb generáció nagyon is odafigyel a fiatalokra, értékes hagyományait is igyekeznek megszerettetni velük. Letéteményesei ők sok-sok évszázad tradícióinak, hagyományrendszerének. S a fiatalok olyan fogékonyak! Fejlődésüket látva - öröm köztük lenni.

Szóval a házról akarok én írni, de valahogy mindig a benne folyó tevékenység tűnik fontosabbnak, s elviszi a gondolataim fonálát...

Tehát kezdődött a homlokzat rendbetételével, amely igen szépre, csinosra sikeredett. A szobák festése, mázolása után, egy részükbe századforduló-táji - vagy még régebbi - bútort és viseletet gyűjtöttek össze, mely gyűjteményke minden darabja eredeti, hamisítatlan. Az ablakokon lévő új függönyök is a régi stílusban készültek. Szinte lakottnak tűnik a szoba, olyan rend, tisztaság és harmónia uralkodik mindenütt, hogy az embernek kedve szottyan szinte egy jó könyvvel a kezében leheveredni a kényelmes kanapéra.

A szobák másik része a "hivatal" - neveztem el magamban. Író- és tárgyalóasztalok, székek, számítógép, TV, video, tehát mindazon tárgyak összessége, melyek szükségesek a működéshez. Míg a helytörténeti gyűjteményt a helybeliek adták össze, ez utóbbiak beszerzését a külföldről, (elsősorban Németországból), alapítványoktól, egyéb támogatóktól kapott vagy elnyert pénzből vásárolták meg. Minden helyiség tiszta, napfényes, kellemes. Az L-alakú épület hátsó traktusában még folynak a munkálatok: falakat bontanak, újakat építenek, áthelyeznek, szigetelnek. Egy nagyobb próbaterelem és egy kisebb konyha kialakítása most a cél. Aztán majd a leghátsó, gazdasági célokat szolgáló épületrész felújítása, kialakítása következik, majd a szárazkapus bejárat újrabetonozása, festése, a kert kialakítása következik. De bárhová is nézünk, mindenhol a teremtő emberek kezemunkáját tapasztalhatjuk. Talán ugyanolyan szorgalommal, vasakarattal, kitarással, mint ahogy 275 évvel ezelőtt őseik felépítették a falut (várost). Mindazokat, akik mindezt néhány év alatt létrehozták, illesse elismerés és dicséret. Neveik felsorolásától csak azért kérek fölmentést, mert véletlenül sem akarok igazságtalan lenni senkivel szemben sem azzal, hogy kifejejem az egyébként nem is olyan hosszú listáról. Sokezer munkaóra, fáradság van sikereik mögött. S még előttük...

Annyi bizonyos, hogy értéket ment és teremt ez a német kis közösség. Ennek érdekében tesznek szinte naponta. És ettől közösség ők, s a ház pedig közösségi ház. Munkájukkal, eredményeikkel azonban nem csak a kisebbségük, hanem Elek is gazdagabb lett, lesz. Talán valamikor úgy tekinthetünk rá, mint városunk kis ékszerdobozára. Úgy legyen!

A közösségi ház és gyűjteménye - előzetes bejelentés alapján - bárki számára megtekinthető.

Topa Sándorné

A kórus szava

Általános iskolás koromban az osztálytársaimmal különösebben nem lelkesedtünk a zeneórán, a tanárnőnk, becsületére legyen mondva, minden tőle telhetőt megtett azért, hogy a komolyzenét megszerettesse velünk, minden jelentősebb eredmény nélkül. De ez a szemlélet, legalább is abban az időben érthető volt; tombolt a Beatles és a Rolling Stones versenyfutása, Jimmy Hendrixről, Bob Dylanról, Eric Claptonról vagy a többiekéről már nem is beszélve. Egy alkalommal a tanárnőnk kifakadt; "... majd, ha megöregszetek, meg fogjátok szeretni a komoly zenét...", mi akkor ezt megmosolyogtuk. Nos azóta eltelt néhány évtized és valamelyest módosult a zenei ízlésem, a könnyűzene mellett szívesen hallgatom Verdi, Beethoven, Mozart vagy Vivaldi muzsikáit.

Eleken az utóbbi időben, finoman fogalmazva sem beszélhetünk zenei életről, a szeptemberben beindult tanévben viszont elkezdődött "valami", Aradi Zsolt munkába állt, ének szakos tanárként.

- Melyik tanszéken fejezte be tanulmányait? - kérdeztük.
- Szombathelyen a Berzsenyi Dániel Tanárképző Főiskola Ének-, Zene- és Egyházi karnagy szakán.
- Már Ön is tanít?
- Igen, tulajdonképpen a tanév kezdete előtt kisebb fenntartásaim voltak, a tanulók tantárgy iránti érdeklődését, a fegyelmet illetően, nos az eltelt idő távlatában kijelenthetem, ezek az aggodalmaim alaptalanoknak bizonyultak, a tanítványok túlnyomó többsége érdeklődő, tehetséges, fegyelmezett.
- Az októberi ünnepek - október 6-ai, október 23-ai -,alkalmával felfigyelhettünk arra, hogy az iskolások kórusban énekelnek.
- Igen, szeptembertől megszerveztük a tanulók kórusát, amellyel tíz évi szünet után egy úrt sikerült tartalommal kitölteni, valamikor Eleken Törzsök Attila karnagy vezetésével igen komoly kórusmunka folyt, amely azután betegség miatt megtorpant, végül is ezzel magyarázható, hogy egy teljes nemzedék kiesett ebből a kulturális életből, élményvilágból. Most azonban újraindult ez a mozgalom. A kórusmunka iránt komoly érdeklődés nyilvánult meg a tanulók részéről, ezzel magyarázható, hogy mintegy 60 felső tagozatos tanuló, valamint 30 alsó tagozatos tanuló gyakorol időről időre, heti két alkalommal, két-két órát. A későbbiekben, ha időm engedi - jelenleg a pécsi Jannus Pannonius Tudományegyetem Ének-, Zene- és Karvezetés kiegészítő tanszék levelező hallgatója vagyok, a tanulmányaim két évet vesznek igénybe -, fokozzuk a kórusmunka intenzitását. Egyébként a gyakorlások alkalmával nagyfokú lelkesedés tapasztalható, talán ezzel is magyarázható, hogy igen nagy léptekkel haladunk előre. A fellépések, szereplések pedig további serkentő tényezőnek bizonyulnak, eddig iskolai ünnepségen, valamint az Ön által is említett októberi városi rendezvényen léptünk fel. Mostanában a karácsonyi ünnepségre, koncertre készülünk. A későbbiekben Sarkadon egy kórustalálkozót szeretnénk megvalósítani, az elképzelések már körvonalazódtak. Talán még meg kell említenem azt is, hogy a kórustagoknak a próba nem mehet a tanulás rovására, ezt közösen leszögeztük, és ezt az elképzelést a szülők is a legnagyobb mértékben támogatják.
- És a felnőttek számára nem szerveznek kórust?
- De igen, a mag tulajdonképpen már adott, a Nyugdíj Egyesület Énekkara jelenti, hozzájuk csatlakoznak azok a felnőttek, akik szívesen énekelnek kórusban, a tagság száma egyébként szinte napról napra módosul, jelenleg mintegy ötvenen vannak, és ők jelentik a városi vegyeskart. Itt is, csakúgy, mint az általános iskolások esetében elmondható, tíz évvel ezelőtt komoly, felnőttekből álló kórusmunka volt a városban. A városi vegyeskórus esetében is fellépésekben, találkozókban gondolkodunk, a mihamarabbi megvalósítás érdekében a gyulai vegyeskarral már fel is vettük a kapcsolatot.
- Az elmondottakból világosan kisejlik; szeptembertől igen mozgalmas zenei élet alakult ki a városban, az Ön ideje ugyancsak "kicentizett", ezért félve merem megkérdezni, milyen további terveket forgat a fejében?
- A templomi kórus megvalósításának gondolatáról még nem mondtam le. Tapasztalatból mondom, csodás, felemelő érzés templomi kórusban énekelni, tanulmányaim során tagja voltam a Szombathelyi Székesegyház kórusának, repertoárunkban gregorián és gregorián polifon feldolgozásokat adtunk elő dr. Pem László karnagy - tanár - vezetésével, róla tudni kell, hogy Rómában a Pápai Zeneakadémián tanult. A római gazdag gyűjteményt Szombathelyen adta tovább, én pedig a megtanultakat itt Eleken szeretném kamatoztatni.

B.N

Változások

Az Eleki Kábel Tv illetékesei jelezték, hogy a közelmúltban a műsorszórásban kisebb változásokat eszközöltek. E szerint az MSAT, illetve a Szív Tv műsorainak a sugárzása megszűnt. A megüresedett csatornák felszámolására tárgyalásokat folytatnak, ennek eredményeként valószínűleg november 1-jétől a Spektrum, valamint a Z plusz - ez utóbbi zenei csatorna - adásait követhetik az eleki kábeltévé nézői. A Cartoon Network - TNT analóg adása szintén megszűnt, az MKHSZ-nek köszönhetően az Eleki Kábel Tv megkapta a digitális berendezést és ezen szisztéma szerint sugároz az említett adó.

B.N.

Szakmai Napok

A közelmúltban a Derecskei Mentálhigiéniai és Ápolási Központ Közhasznú Társaság és a Hajdú-Bihar Megyei Önkormányzat Hajdúszoboszlói Módszertani Otthona szervezésében "Szociális ellátás az ezredfordulón" címmel országos szakmai napokat tartottak Hajdúszoboszlón. Ennek a

rendezvénysorozatnak Völgyesi István, az eleki szociális otthon igazgatója is vendége volt, tőle kértünk rövid véleményezést.

Völgyesi István egyebek mellett elmondta, hogy a rendezvényen számos témakörrel foglalkoztak, a képviselt intézmény jellegéből fakadóan személyesen a pszichiátriai- és szenvedélybetegek ellátását taglaló előadásokat követte figyelemmel. Egyébként a szakmai rendezvényen az ország 274 intézményének képviselője jelent meg. Az előadók magasan szakképzettek voltak - egyetemi, főiskolai tanárok -, akik azokat a szakmai feladatokat térképezték fel, amelyek folyamatos jelleggel beépülnek az intézmények mindennapi életébe. A rendezvény résztvevői egyértelműen nyomatékosították; a szakmának össze kell fognia, ez legyen a legkisebb sejtől egészen az illetékes Szociális és Családügyi Minisztériumig. A tavalyi évben az illetékes tárca kezdeményezésére egy országos jellegű felmérést végeztek, a számos kérdés nem kevesebb mint 33 oldalt vett igénybe, ez a görcső a szakmai feltételekről - személyi, tárgyi - ad tanúbizonyságot, és amely tapasztalatokat a minisztérium a továbbiakban hasznosítani fog, a felmérés értékelése folyamatban van. Mint említettük az intézmények együttműködési készsége kitapintható; jó példa erre, hogy két évvel ezelőtt - szakmai szempontokat figyelembe véve - önszerveződéses alapon megalakult a Magyarországi Szociális Szolgáltató Intézmények és Egyesületeik Országos Szövetsége, amely a megyékre épülő érdekvédelmi szervezet, az idén tartott tanácskozáson az eleki szociális otthon igazgatóját, Völgyesi Istvánt a háromtagú ellenőrző bizottságba választották.

B.N.

Újévtől szilveszterig (XII. rész, november)

A népszokásoknak igen gazdag tárházát rejtik a téli időszakban gyakorolt tradíciók. Az időszak ugyanis - lévén, hogy már befejeződtek ekkorra a mezőgazdasági kinti munkálatok - közelebb hozta egymáshoz az embereket, hiszen más elfoglaltságuk - a jószág ellátásán kívül - alig akadt. A házban, a zárt térben a lelkek is közelebb kerültek egymáshoz.

November 1., Mindenszentek napja

Mindenszentek napja azoknak a szenteknek az ünnepe, akikről a naptár név szerint nem emlékezik meg, és a XX. századba a halottak napja előestéje, vigíliája lett. A néphit szerint mindenszentek és halottak napján hazalátogatnak a halottak, ezért sokfelé szokás, hogy számukra is megterítenek, kenyeret, sőt, vizet tesznek az asztalra.

A szegedi tájon mindönszentök kalácsa, kóduskalács néven üres kalácsot sütöttek, amit a temető kapujában várakozó koldusoknak adtak, hogy ők is megemlékezzenek a család halottairól. A közel és távol meghalt családtagokra való emlékezés, temetőlátogatás, sírok feldíszítése, gyertyagyújtás ma városon és falun egyaránt élő szokás ezen a két napon, sőt már a megelőző hetekben is.

“A legszentebb nap” - mondták az elekiek. Szigorúan megtartott ünnep. A templomon és a temetőn kívül szinte sehova sem mozdultak ki. Eleken mindig is nagy volt a halotti kultusz. Ezt bizonyítják az egész évben szépen gondozott és rendben tartott sírok. A két ünnepre ez még fokozódott, az egész temető virágerdőben és sötétedéskor gyertyafényben tündöklött. Este körmenettel mentek ki a hívek a temetőbe, s ki-ki gyertyát gyújtott saját hozzátartozói és a hősök sírjánál. Közben az otthon maradt idősek a felborított sámlí ülőkéjének alján valamennyi halottjuk tiszteletére szintén gyertyát gyújtottak. Magyar szokással ellentétben az elekiek az öngyilkosoknak is gyújtottak gyertyát. A mai fiatalok már nem ismerik, de az idősebbek még jól emlékeznek rá, hogy e napon ú.n. “mindenszentek-kalácsot” sütöttek. A fonott kis kalácsot a szegények között osztották ki, de fogyasztott a család is. Egyéb alkalmakkor is sütöttek ilyen kalácsot, de akkor nem ez volt a neve.

November 2., Halottak napja

Ezen a napon a régi elekiek a reggeli mise után az iskolás gyerekek és felnőttek együtt vonultak ki a temetőbe a Hősök keresztjéhez. Ekkor a hősökért imádkoztak, míg mindenszentekkor a hívekért. Napjainkban este történik a megemlékezés.

Halottak napjától az eddig kihajtott csorda otthon maradt.

November 11., Márton napja

Szent Márton 316-ban Pannóniában született. A középkor egyik legnépszerűbb szentje volt, akinek emlékét helynevek, oltárképek őrzik. Szent Márton napján a pásztorok vesszőt adtak ajándékba a gazdáknak, s úgy tartották, hogy ahány ága van, annyit fial a disznó. A gazda bélesadót vagy rétespénzt fizetett a pásztoroknak. Volt, ahol a disznóól tetejére szúrták a vesszőt dögvész ellen, tavasszal pedig általában ezzel hajtották ki az állatokat.

A Szent Márton lúdja kifejezés - főként a Dunántúlon - utal a nap jellegzetes ételére és az egykori földesúri járandóságra. Ilyenkor már le lehet vágni a tömött libát. "Aki Márton-napon libát nem eszik, egész éven át éhezik" - mondták. Márton napjára általában megforr az újbor. "A bornak Szent Márton a bírása"-tartja a mondás, azaz ilyenkor már iható az újbor, így ekkor derül ki, hogy milyenre sikerült. A liba csontjából az időjárásra jósoltak: ha a liba csontja fehér és hosszú, akkor havas lesz a tél, ha viszont barna és rövid, akkor sáros. Egy kalendári regula szerint: "Szent Márton napján, ha a lúd jégen jár, akkor karácsonykor vízben poroszkál."

November 19., Erzsébet napja

Árpád-házi Szent Erzsébet (1207-1231) a katolikus egyház egyik legtiszteltebb női szentje. A legenda szerint mikor kérdőre vonták a szegényeknek vitt alamizsna miatt, az kötényében rózsává változott, ez az úgynevezett rózsacsoda. Ha Erzsébet-napon havazik, azt mondják: "Erzsébet megrázta a pendelyét".

November 25., Katalin napja

Szent Katalin a IV. században élt az egyiptomi Alexandriában. Legendája szerint szép és okos királyleány volt. Egyik látomásában megjelent Jézus, és eljegyezte, majd mártírhálálakor ismét megjelent, és megígérte, hogy mindazokat meghallgatja, akik menyasszonyához, Katalinhoz imádkoznak. Így vált Katalin a házasságra vágyó leányok védőszentjévé. Napjához férjjósló hiedelmek és praktikák kapcsolódnak. A kíváncsi lányok ilyenkor gyümölcságot, azaz katalinágot tehetnek vízbe, s a leány közeli férjhezmenetelét jósolja, ha kizöldül karácsonyig. A hagyomány szerint ha ifjú lopott leányinget tesz a párnája alá, megálmodja ki lesz a felesége.

A Katalin-napi időjárásjóslás közismert: ha Katalin kopog, akkor karácsony locsog, viszont ha Katalin locsog, akkor karácsony kopog. Katalin napja után hagyományosan már sem lakodalmat, sem táncmulatságot nem tartottak a közelgő advent miatt.

Régen Eleken is Katalin nappal fejeződtek be a szórakozások, kocszmázások, bálók, karácsony másnapjáig az esküvők is. A régi eleki németek úgy mondták: Katalin bezárja a gombos "harmonikát". De a híres Katalin-bálon még utójára kimulatták magukat. Eleken a csendes, zene nélküli mulatságok a fonókákban folytatódtak tovább. A fonókákat helyenként a baráti társaság más-más tagjánál tartották. Itt az előbbi mellett kötötték és kézímunkáztak is. A fonóbeli munkák és szórakozások nem voltak olyan sokrétűek és vidámak, mint a magyar vidékeken, hisz zömmel csak a lányok gyűltek össze. Ennek ellenére mégis többször csak úgy visszhangzottak a nótáktól, játékoktól. Sok tréfa támadt ott, főleg amikor olykor-olykor odavetődtek a legények is. A húszas évektől a fonókák összejövetelei egyre ritkultak, s a második világháború óta teljesen kihaltak.

November 30., András napja

Szent András apostol, a keleti egyház védőszentje az első században élt. A moldvai és Gyimes-völgyi magyarok ezen a napon a farkasok ellen megfokhagymázták az ajtókat, hogy el ne vigyék a jószágokat. Az András-naphoz legközelebb eső vasárnapkal kezdődik el a karácsonyt megelőző négyhetes adventi időszak, egyben a téli évnegyed kezdő napja. A lányok ezen a napon megtudhatják, hogy ki lesz a férjük. Több módszer is eredményre vezethet. Készíthetnek András-pogácsát, önthetnek ólmot, rázhatják az ereszt. Három pogácsába egy-egy férfi nevet rejtő cédulát teszünk, kirakjuk az ajtó elé. Amelyiket nem vitték el a kutyák, abból kiolvashatjuk, mi lesz a férjük neve.

A megdermedt ólom alakjából is következtetni lehet a jövődöbelinkre.

A zsúpfedeles ház eresze alól, ha a köténybe búzamazag hullik, jómódú, ha rozsmag, szegény legény lesz a férj. Ha pondró potyog, számíthat rá a lány, hogy még a következő évben teherbe esik.

Az elmúlt év decemberében indítottuk útjára "Újévtől szilveszterig" címmel az év jeles napjait, az azokhoz fűződő hiedelmek, babonák, szakrális, népi, vallási szokások bemutatását, s most, novemberrel sorozatunknak végére értünk. Tudjuk, hogy sorozatunk torzó, hiszen még számtalan elemét nem ismerjük, így a teljességre való törekvés hiábavaló is lett volna. De talán origója lehet mindazoknak, akik szívesen barangolnak a régmúltban, az ősök hiedelem- világában, szokásrendszerében. Talán sikerült átmenteni párat mai világunkba, jelen (és jövő) életünkbe is. Különösképpen kívánatos lenne ez az igazán nagy, jeles ünnepeink esetében (advent, karácsony, húsvét stb.), amelyek szokásai elsősorban az egyre inkább kihűlőben lévő családi, baráti, emberi kapcsolatok megtartását, színesebbé tételét, illetve azok minőségét, érdelemgazdagságát célozzák meg. Az általunk összegyűjtött csokorba még nagyon sok virág elfér, lehet tehát folytatni a gyűjtögetést.

Megköszönjük mindazok megtisztelő figyelmét, akik egy éven át kitartottak a sorozat elolvasásában, esetenként maguk is szolgáltak adatokkal, szokásokkal, babonákkal.

Az intézmény "lelke"

"Fiam, tanulj ki valamilyen szakmát és kenyér lesz a kezvedben", szólhatott egykoron a nagyon is kézenfekvő szülői intelem. Valamikor a mesterséget tanuló fiatal alaposan megtanulhatta a kiválasztott szakmát, az inasévek alatt több időt töltött a műhelyben mint az iskolapadban, a szakmunkásképzés reformálásával - ha annak lehet nevezni -, a figyelem az elméletre fektette a legnagyobb hangsúlyt, eredményeként; a szakmunkásbizonyítványt szerzett fiatal egyszerűen elveszett a gyakorlati fortélyokban. Napjainkban természetesen bebizonyosodott; a kiváló, szakmájukat alaposan ismerő szakemberekre szükség van, és szükség lesz a jövőben, a jó szakemberek megbecsülést élveznek majd az Európai Unióban is.

Az utóbbi időben egyre több figyelemreméltó - megyei, országos - eredményt produkálnak a Békés megyei Képviselő-testület eleki Mezőgazdasági és Ipari Középiskola és Diákotthon tanulói. Feltételezhető, hogy a folyamatos minőségi mutatók nem írhatók a véletlen összetevők margójára, a siker biztos bázison alapszik, ennek jártunk utána.

A megbeszélte időpontban Árkus György az eleki intézmény tangazdaságának vezetője fogadott bennünket, a beszélgetésünk előtt egy sétát tettünk a tangazdaság területén, melynek során meggyőződhattünk: kulturált körülmények között rend a lelke mindennek. Észrevételeinket hangosan is megfogalmaztuk.

- Pedig nem volt mindig ilyen rendezett a környezet - mondta vendéglátónk -, amikor 8 évvel ezelőtt idekerültem, még ember nagyságú gyomnövényzet burjánzott itt-ott a tangazdaság területén. Az eltelt időszak során a tangazdaság a megye legjobbjává fejlődött, természetesen a minőségbeli javulás lépésről lépésre történt. A beruházások, fejlesztések önkormányzati-, pályázati- és szakmunkásképzési erőforrásokból valósulhattak meg. Magamról talán annyit, hogy szeretem a kihívásokat, a munkámat, és nem tudnék feladatok nélkül meglenni.

A tangazdaságban leendő állattenyésztő szakembereket képzünk, ennek érdekében az alapvető célunk az, hogy minden tenyésztendő állattal rendelkezzen is a tangazdaság. A hozzánk kerülő tanulók többsége otthonról magával hozza az állatok szeretetét, azután az itt dolgozó szakemberekkel szinte játékosan, de nagyon is tudatosan megtanulják a szakma csínját-bínját. Tanulóink szeretik a kiválasztott szakmát, besegítenek a nyári termény-betakarítási munkálatokba, összességében; szembesülnek a szakma szépségével, de egyben nehézségével is.

Az egyetlen problémát, amely egyben országos gond is, a mezőgazdaság jövedelmezhetlensége okozza, egyelőre csak reménykedhetünk abban, hogy ez az áldatlan állapot hamarosan felszámolódik, és a mezőgazdaságban dolgozók hamarosan megtalálják a számításaikat.

- Mely szakmákat oktatják itt a tangazdaságban?

- Lótenyésztőket és általános állattenyésztőket képezünk. A lótenyésztők megtanulják a helyes tenyésztést, takarmányozást, ápolást és egyéb szakmai fogásokat olyan szinten, hogy tudásukkal az ország egész területén megállják a helyüket. A szakmunkásképző tanulóink folyamatosan részt vesznek a különböző jellegű és rangú megyei és országos versenyen, ahol rendre le is teszik névjegyüket. Az általános állattenyésztők baromfi, szarvasmarha, juh és sertés körül foglalatostkodnak. olyan intenzitással mint a lótenyésztők.

- A tangazdaság jellemzőiről hallhatnánk néhány szót?

- A napi munkák elvégzésében hat kiszolgáló tevékenykedik, a tangazdasághoz egyébként 30 hektár termőföld és 20 hektár legelő tartozik, amely a jelenlegi állatállomány szükségleteit - szálás- és abraktakarmány - biztosítani tudja. Feladatunk a tanulók oktatása, a termelés és az értékesítés, termelünk tejet, tojást és húst, amely egy részét az üzemi konyhán hasznosítják, de a gyulai Húskombinát Rt-vel is együttműködési kapcsolatot ápolunk. A tangazdaság szociális épülete biztosítja a tanulók - nyolc személy -, kényelmét, pihenését, szórakozását, a tanulók televíziót nézhetnek, a könyvtár pedig a továbbképzéshez nyújt megfelelő alapot.

- Mindezek tudatában, milyen a fiatalok iskola iránti érdeklődése?

- Visszajelzések alapján megállapítható, hogy intézményünknek jó hírneve van a megyében, de azon kívül is. A beiratkozási programunkkal biztosítjuk az iskola tanulóinak optimális létszámát. Elmondható, az oktatott szakmák iránt érdeklődés tapasztalható a fiatalok körében.

- A jövő elképzelései miképpen fogalmazhatók meg?

- A változó idők függvényében elmondható, hogy a tangazdaság is állandó fejlesztésre szorul. A szalastakarmány tárolására megfelelő tározót kell kiépíteni, emellett a géppark - markoló, pótkocsi, vetőgép -, valamint a tartástechnológia - zárt rendszerű fejőház kiépítése -, fejlesztése is a terveink között szerepel. Természetesen törekedni kell arra, hogy a takarmányozási technológia finomításával, ésszerűsítésével minél

gazdaságosabban termeljünk húst, tojást és tejet

B.N.

Lámpaoltás után

Az idő előrehaladtával válik egyre aktuálisabbá; Mindenszentek, Halottak Napja. Most azt is mondhatnánk, hogy ezekben a napokban többet gondolunk azokra, akik eltávoztak közülünk. Pedig ez nem fedi a valóságot. Azokat, akik igazán sokat jelentettek számunkra soha, egyetlen napra sem feledjük őket. Az már baj, ha csak ilyenkor, november elején gondolunk az elhunyt rokonokra, barátokra, ismerősökre. Kínos, de ki kell mondani, ezek semmit sem jelentenek az életünkben. Azoknak viszont, akik a szívünkben élnek, gondozott a sírhelyük, az év minden napján gondoskodó kezek ápolják. És ilyenkor november elején csupán a szimbólumot jelentő gyertyát, vagy mécsest kell a sírhanton elhelyezni és meggyújtani.

B.N.

Rajzpályázat

Szent Márton 316-ban született a mai Szombathelyen. Először, apja nyomdokait követve, katonatiszt lett, majd amikor egy este kilovagolt Amiens város kapuján és meglátott egy mezítelen koldust, életpályája merőben megváltozott; a szegények megsegítésére tette fel életét. Az ő nevéhez fűződik az első kolostor felépítése, 371-ben püspökké avatták, 397-ben halt meg, sírja mellé dómot építettek. Nevéhez különböző népszokások fűződnek; Márton napján kezdődik a téli időszámítás, ezen napon tilos volt mosni, ludat vágni viszont ajánlatos volt, de ekkor illik az új bort is megköstölni. 1886-tól Szent Márton nagylelkűségére emlékeznek a világon, lampionos körmenettel, valamint édes süteménnyel ajándékozzák meg egymást az emberek.

Az utóbbi években az eleki óvodások követik ezt a hagyományt, lampionos felvonulást tartanak. Ebben az évben pedig a program kibővült; az általános iskolák hittanosai számára - a témával kapcsolatos - rajzpályázatot hirdettek.

B.N.

Betiltott egykori eleki egyesületek

Ma már minden természetes, mint ahogy az is, hogy több tucat egyesület létezik (létezhet) városunkban. Ez nem volt mindig így, még a közelmúltban sem. Erre nem árt emlékezni, alig 10 évvel a diktatúra összeomlása után!

Akit a téma jobban érdekel, annak ajánlható a Békés Megyei Levéltárban (Gyula) őrzött alispáni anyag az 1946 és 1950 között feloszlott egyesületekről. A mai ember igencsak elcsodálkozhat azon, milyen gazdag egyesületi élet folyt az egykori Békés vármegyében, de az ország más részén is. Szinte mindenki találhatott maga számára szimpatikusat. Ez nem csak szórakozást jelentett, hanem a civil élet számára komoly szerveződési lehetőséget is.

A civil társadalom megléte mindig lényeges volt, mert pl. ezeken a kisebb-nagyobb fórumokon bárki kipróbálhatta, alkalmas-e közéleti tevékenységre, de megvalósíthatóvá válhattak bármilyen helyi kezdeményezések is (függetlenül bármilyen hatalomtól).

A diktatúrák ne tűrtek (túrnek) semmilyen önálló gazdálkodást, tevékenységet, mert így pl. lelepleződhet jogtalan hatalmuk. Mivel Közép-Európa (Magyarországgal együtt) 1945-től 1989-ig a szovjet birodalomhoz tartozott (nem önként és nem dalolva), ebből következően a civil társadalmakat is szétverték. (Ez olyan nagy bűn volt, hogy ennek még ma is érezzük hatását, hisz pl. nagyon sokan ma sem tudnak élni demokratikus jogaikkal, sokan nem mennek el pl. szavazni!)

Az alispáni nyilvántartás szerint 1946 és 1951 között Eleken 12 egyesületet oszlattak fel, az akkori megyeszékhelyen, Gyulán 39-et, Kétegyházán ötöt, Lökösházán egyet.

Mielőtt felsorolnánk ezeket a feloszlott eleki egyesületeket, nézzük meg, kik voltak a kérdéses időszakban a belügyminiszterek, hisz az ő rendeleteikkel vált hivatalossá a feloszlítás. 1946-ban Nagy Imre, Rajk László, 1947-ben megint Rajk László, 1948-ban ismét ő, 1948-tól 1949-ig Kádár János, majd 1950-ben ismét Kádár János, 1951-ben Zöld Sándor. Ezek a nevek az utóbbi kivételével nagyon ismertek. A közös

bennük, hogy mindegyik az MKP-t, illetve az MDP-t és volt aki később az MSZMP-t is kiszolgálta! Nemkülönböztetés érdekesebb még az is, hogy pl. Kádár Jánosnak nem kevés köze volt Rajk László letartóztatásához, illetve kivégzéséhez, mint ahogy Nagy Imre kivégeztetésében is tevékenyen részt vett. Zöld Sándor pedig családjával együtt öngyilkos lett nem sokkal minisztersége után. Ezek az esetek nem történhettek meg volna egy "normális országban"! Magyarországon 1945-től 1947-ig demokrácia volt többpárti parlamenttel, nagykoalícióval. Feltűnő, hogy a belügyminiszteri tárcát mindig a kommunisták birtokolták. Mint utólag kiderült, nem véletlenül. (Ez kulcstárca volt mindig!) Sztálin "legjobb magyar tanítványai" pl. már ebben a rövid demokráciában (1945-47) tették a dolgukat és megtévesztve a demokráciát is szétverték a civil társadalmat.

Tudták, pl. az egyesületek nagy része nem az ő elképzeléseiket támogatják. Ezeknek a vezetők "nem közülük valók". A "párt" az élet minden területén ott akart lenni, uralkodni akart. Ezért nem kellett nekik pl. méhész egyesület, de még a sakk-kör sem! Láthattuk mi lett a folytatás. Régen volt, igaz sem volt - mondhatnák, pedig igaz volt.

Eleken 1946-ban feloszlatták az Eleki Földművelők Egyesületét, az Eleki Gyümölcsstermelők Egyesületét, a Magyar Katolikus Műegylet Országos Szövetségének eleki csoportját, az Eleki Méhész Egyesületet és az Eleki Önkéntes Tűzoltó Testületet, 1947-ben az Eleki Temetkezési Egyesületet, 1948-ban az Eleki Keresztény Szociális Egyesületet, 1949-ben az Eleki Sakk-kört, az Elek és Vidéke Ipartestületet, az Eleki Vadvédő és Vadásztársaságot, 1951-ben az Eleki Torna Clubot és az Eleki községi férfikart (Dalegylet).

Sok szempontból ma is tanulságosak Révai József (1898-1959) egykori "pártvezér" (aki 1934-től 1944-ig a Szovjetunióban élt) 1944 november 14-én a MKP szegedi szervezete előtt mondott beszéde (részletek):

"A Magyar Kommunista Párt ma nem írhatja a pletárdiktatúrát és a szocializmust a zászlajára, mert akkor megnehezítené a harcot. ... Mi tisztában vagyunk azzal, hogy előbb vagy utóbb sor kell, hogy kerüljön az egész magyar tőkés osztállyal való leszámolásra. Független Magyarország nélkül, a föld felosztása, a parasztok kezébe juttatása nélkül nem tudnánk felkészülni erre a harcra, amely a szocializmushoz vezet..."

Rapajkó Tibor

A tanulásra összpontosítva

A helyhatósági választások - kisebbségi önkormányzatok - óta egy év telt el, e tény lehetőséget nyújt arra, hogy a ciklus egy szegmensét elemezni lehessen, erre kértük meg Drágos Józsefet, az Eleki Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnökét, önkormányzati képviselőt.

Drágos József egyebek mellett elmondta, hogy alapvető, de megkülönböztetett figyelmet szentelnek a cigány gyermekek oktatására, neveltetésére. A feladatkör hatékonysága érdekében a kisebbségi önkormányzat illetékesei felkeresték mindazokat a családokat, ahol kicsiny, óvodás korú gyermek van, és arra kérték a szülőket, hogy írássák be gyermeküket az intézménybe. A fáradozás meghozta gyümölcsét; a szülők ösztönözni járatják gyermekeiket az óvodába. Az általános-, valamint a középiskolások, főiskolások esetében a különböző támogatási pályázatok megírásában és elküldésében nyújtottak segítséget, jelenleg 15 tanuló részesül tanulmányi támogatásban.

A kisebbségi önkormányzat emellett figyelmet fordít - anyagiilag is támogatja -, a gyermekek táboroztatására, ezzel kapcsolatban elmondható, hogy a nyáron 14 eleki roma fiatal vett részt a Battonyai Életmódtábor munkájában. A településen (is) nagy gondot jelent a munkanélküliség, a felszámolására tett erőfeszítések nem minden esetben hozták meg eredményüket, az elkezdett folyamatot azonban a jövőben is folytatni kell. A városi önkormányzati szociálpolitika részeként néhány nagycsaládos - építés céljából -, térítésmentesen jutott telekhez. Az eleki kisebbségi önkormányzat a Békés megyei Cigánylakosok Egyesületével közös tapasztalatszerzési úton vettek részt Győrött, Tatabányán és környékén, a kezdeményezést hasznosnak ítélték meg a résztvevők. A nyáron - hagyományos jelleggel - az elekiek 42 fős küldöttséggel méretettek meg a Békéscsabán megtartott megyei sportnapon, az összesítések alapján a képzeletbeli dobogó harmadik fokára állhattak. A közelmúltban egy 25 fős huzagyi - Nógrád megye - küldöttséget fogadott Drágos József az eleki cigány, és Reisz György az eleki német kisebbségi önkormányzat elnöke, Kanyó Tibor, huzagyi polgármester elmondta, hogy tapasztalatszerzés céljából jöttek a megye legfiatalabb városába. A találkozón különböző jellegű és tartalmú együttműködési kapcsolatok fogalmazódtak meg az elekiek és a huzagiak között.

Ami a közeljövőt illeti, november 6-án Eleken rendezik meg a Békés Megyei Cigány Lakosok Kulturális Napját, erre az alkalomra az elekiek a megye 22 cigány kisebbségi önkormányzatának postáztak meghívót. A rangos eseményre Farkas Flórián, az Országos Cigány Önkormányzat elnöke is jelezte jöttét.

Drágos József összességében elmondta, hogy a nehézségek - az anyagiak korlátozottsága -, ellenére eredményesnek könyvelhető el a kisebbségi önkormányzat első félévének munkája. Az évek óta hiányként tudott közösségi ház kérdése is megoldódott, amely épületben tartják rendes közgyűléseiket, alkalmi rendezvényeiket.

B.N.

Siker

Az eleki Általános Iskola keretén belül tevékenykedő DSE több sportágot és több csoportot tömörít magába, az egyik ilyen az alsó tagozatos tanulókból álló labdarúgó együttes. A fiatalok szeptember elejétől heti két alkalommal, intenzíven gyakorolnak a sportsarnokban. Az edzések során lejátszott egymás közötti mérkőzések is színvonalasak, küzdelmesek, de ha kilépnek az intézmény kapuján..., nos akkor még lelkesebben képviselik az iskola színeit. Az eddigiek folyamán két alkalommal mérettetek meg, mind a két találkozójukat vidéken játszották le, először Gyulán, amely seregszemléről az előző lapszámunkban már beszámoltunk, legutoljára pedig Kétegyházaán tették tiszteletüket, és sikerrel, ugyanis 2-1 arányban győzelmet könyvelhettek el, a győztes csapat tagjai voltak: Rostás Benjámín, Jova István, Simonka Deli, Truczán Tamás, Pirocska Elemér, Kulik Sándor, Varga Norbert, Ottlakán Tamás, Bágy Richárd, Lázok Tamás, Hack György, Bakos Dániel, Rubóczki Attila, Pluhár Gábor, Bernát Ede, Balla Ferenc, Ficzere Imre, Truczán Krisztián, Radnóti Ádám, Türi László, Földi Mihály, Hirt Ferenc, Szász Róbert, Szentgáli Zoltán.

B.N.

Elkezdődött

Mint azt lapunkban idejében jeleztük, a Békés Megyei Asztalitenisz-szövetség az 1998/99-es idényben ismét kiírta a megyei asztalitenisz csapatbajnokságot, amelyre kilenc település adta le nevezését, köztük az elekiek is. Mindjárt az első idényben - hosszabb szünetet követően - az elekiek a dobogó második fokán végeztek. A csapatagok már akkor jelezték, amennyiben az illetékesek az 1999/2000-es bajnokságot meghirdetik, azon indulni fognak. Nos az elképzelés valóra vált, ismét bajnoki pontokért mérettetek meg a megye pingpongosói, sőt a tavalyi kilenc együtteshez négy új is csatlakozott, ezzel tizenhárom együttesre módosult a mezőny. A fordulókat, csakúgy mint az előző bajnokságban, Békésen, nagyon jó körülmények között bonyolítják le. Az őszi idény három mérkőzésén vannak túl az elekiek, a mérleg: két győzelem és egy vereség, most pedig nézzük a részletes eredményeket; Szarvas I. - Elek 3-7, az eleki pontszerzők: Soós István (2), Rotyis György (2), Turóczy András (2), valamint a Soós-Rotyis páros. Orosháza I. - Elek 10-0, Orosháza II. - Elek 4-6, az eleki győztesek: Soós István (2), Áment Gábor (1), Turóczy András (2), valamint a Soós-Rotyis páros.

B.N.

Téli gondolatok

Ha tetszik, ha nem, tudomásul kell venni: közeleg a tél. A nyarunk nem volt az igazi - bőséges csapadék, árvíz, belvíz, talajvíz -, de a tél várhatóan kemény lesz, fogcsikorgató hideggel. A szegény embert még az ág is húzza, nem elég, hogy enni kell, a hidegben tüzelni is illene, és rétegesebben öltözködni. Az élet igazságtalan van téli és nyári időszámítás, de nincs téli és nyári bérezés, nincs "hidegpótlék". Abból kell gazdálkodni, ami van, illetve ami nincs. Ilyen körülmények között jön a téli, hideg felleg. Ha szárnyunk lenne, elrepülhetnénk melegebb égtájakra, igaz, ha segílyt kérünk, az illetékesek úgyis elküldenek oda, ahol a part szakad. Jön a tél. Jaj a hajléktalanoknak, jaj a hajlékosoknak. A fekete évszak közeledik, akkor is, ha fehér lesz. Talán csak a gyermekek, és a jómódú felnőttek örülnek a hóhullásnak. A nincstelenek fehérben, feketében humorizálhatják az élet fintorait, mert abból el leszünk látva. Jön majd a karácsony, a szeretet ünnepe, mindenki mindenkit szeretni fog, egy napig ki lehet bírni. Lesz ingyenkonyha, egy tál meleg étel, ó, be jó is lesz. Csak ne lenne karácsony másnapja, mert akkor már nem kell szeretnünk egymást. Lesz viszont szilveszter és újév, a kétezeredik, és az első percben a mindenkori köztársasági elnök megjelenik a képernyőn és elmondja, hogy bizony nehéz évet zártunk, de az elkövetkező is ugyanolyan nehéz lesz, sőt még nehezebb. És mindenkinek meg kell húznia a nadrágszíját, már akinek van nadrágszíja. De ne csüggedjen senki, mert valakinek, valamikor, valahol jobb lesz. Akkor koccintsunk, Éljen!

A húgomtól tudom, aki ápolónőnek tanult, hogy a fagyhalál a legszebb halál. Az ember először kegyetlenül didereg, majd melegség önti el, álmos lesz, lefekszik és elalszik. Örökre.

Tudomásul kell venni: közeleg, csak közeleg a hideg tél.

B.N.

Munkára serkentés

Az eleki Riha Ilona Alapítvány kuratóriuma - hagyományos jelleggel -, a jó és eredményes munka serkentésére az 1999/2000-es tanévben is pályázatot hirdet az eleki tanulók számára. Az egyes kategóriák kívánalmait ekképpen lehetne tagolni; sikeresen pályázik az a tanuló, aki az iskolák közötti versenyen jó eredményt ér el, az iskolai tanulmányi versenyen az első, második vagy harmadik helyezést mondhat magáénak, vagy azok az iskolai közösségek, amelyek úgy az első, mint pedig a második félévben a legeredményesebbeknek bizonyulnak, ez utóbbiak esetében az első helyezett közösség képviselőit 400 Ft/fő, a második 300 Ft/fő, a harmadikét pedig 200 Ft/fő illeti meg. Azok a tanulók, akik a tértítéses levelezős feladatmegoldásra jelentkeznek, illetve a Zrínyi Ilona matematika versenyen mérettetnek meg és ott legalább 50 százalékos teljesítményt produkálnak, szintén eleget tesznek a kuratórium kívánalmainak. E mellett szintén sikeresen teljesítenek azok a tanulók, akik a folyó tanév nappali tagozatán eredményes nyelvvizsgát tesznek, vagy azok, akik az iskolájuk tanulmányi versenyén az első, második valamint a harmadik helyén végeznek.

Pályázni a fentebb említett két pont esetében 2000. május 20-áig, a többi pont esetében pedig folyamatosan lehet a kuratóriumnál, a beérkezett teljesítmények elbírálása jövő év május 30-án történik.

B.N.

Műszaki átadás

A városi önkormányzat - saját erőforrás és pályázati eszköz - beruházásának gyakorlati kivitelezése, amely a szennyvízcsatorna program második és harmadik ütemtervét irányozta elő, tavaly ősszel kezdődött el. A munkálatok a közelmúltban befejeződtek, sőt a beruházás műszaki átadása is megtörtént. Azok a háztartások, ahol a szennyvízcsatorna bekötési csomóját kiépítették, jelentkezhetnek a programra történő rákapsolódásra. Az igényeket az EVI Kft. Marx u. 1. szám alatti irodájában, munkanapokon reggel 8 és délután fél négy között tehetik meg.

B.N.